

Vergaderjaar 2009–2010

32 360 IXB

**Jaarverslag en slotwet Ministerie van Financiën
2009**

Nr. 4

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikelen 1 en 2

De begrotingsstaten die onderdeel uitmaken van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2009 wijzigingen aan te brengen in:

- a. de departementale begrotingsstaat van het ministerie van Financiën (IXB);
- b. de begrotingsstaat inzake de baten-lastendienst Domeinen Roerende Zaken van dit ministerie;
- c. de begrotingsstaat inzake de baten-lastendienst Domeinen Onroerende Zaken/RVOB-DV van dit ministerie.

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Financiën,
J. C. de Jager

B. BEGROTINGSTOELICHTING

I. Toelichting departementale begrotingsstaat van het ministerie van Financiën

Slotwetmutaties worden toegelicht voorzover deze op artikelniveau groter zijn dan 5% van het beschikbare bedrag na tweede suppletore begroting en daarnaast groter zijn dan € 2,5 mln.

Per artikel wordt op de belangrijkste onderdelen een toelichting gegeven (waardoor de som van de afzonderlijke artikelonderdelen kan afwijken van het artikeltotaal).

Beleidsartikel 1 Belastingen

Uitgaven (– € 38,5 mln.) en verplichtingen (+ € 69,9 mln.)

Heffings- en invorderingsrente (uitgaven en verplichtingen – € 56,2 mln.)

Door de sterke daling van de rentetarieven gedurende 2009 zijn de uitgaven € 56,2 mln. lager uitgekomen dan de bij tweede suppletore begroting bijgestelde raming.

Apparaatsuitgaven (uitgaven + € 16,8 mln.; verplichtingen + € 125,2 mln.)

Dit betreft het saldo van extra uitgaven vanwege werkzaamheden voor derden (+ € 4,6 mln.), extra uitgaven aan invorderingsmaatregelen (+ € 7,9 mln.) en een aantal relatief kleine (technische) mutaties en overboekingen van in totaal + € 4,3 mln.

Het verschil tussen de slotwetmutaties van verplichtingen en uitgaven wordt verklaard door aangegane verplichtingen die in latere jaren tot betaling komen.

Ontvangsten (– € 2 672,5 mln.)

Belastingontvangsten (– € 2 630,3 mln.)

Met ingang van de Miljoenennota 2005 worden de belastingontvangsten toegelicht in de Voorjaarsnota, Najaarsnota, Voorlopige Rekening en het Financieel Jaarverslag van het Rijk.

Voor een toelichting op de mutaties in de afdracht van het Gemeente- en Provinciefonds en het BTW-compensatiefonds wordt verwezen naar de slotwetten van de betreffende fondsen.

De aansluiting met de bedragen in het jaarverslag IXB 2009 (beleidsartikel 1, tabel budgettaire gevolgen van beleid) is als volgt:

Tabel: aansluiting met jaarverslag, beleidsartikel 1 (x € 1 000)

	Stand ontwerp- begroting	Stand 1e suppletore begroting	Stand 2e suppletore begroting	Mutaties slotwet	Realisatie
Totaal belastingontvangsten	151 815 866	134 987 673	127 545 014	– 2 651 313	124 893 702
-/- Afdracht Gemeentefonds	– 17 421 178	– 17 471 122	– 17 701 177	15 473	– 17 685 704
-/- Afdracht Provinciefonds	– 1 298 180	– 1 295 420	– 1 328 904	2 523	– 1 326 381
-/- Afdracht BTW-Compensatiefonds	– 2 467 964	– 2 422 432	– 2 580 059	2 972	– 2 577 086
Belastingontvangsten IXB	130 628 544	113 798 699	105 934 874	– 2 630 343	103 304 531

Verschillen hebben betrekking op afrondingen

Niet-belastingontvangsten (– € 42,2 mln.)

Heffing- en invorderingsrente (– € 52,9 mln.)

De realisatie is € 52,9 mln. lager uitgekomen. De belangrijkste oorzaak hiervoor is de sterke daling van de rentetarieven gedurende 2009.

Overige programmaontvangsten (+ € 5,8 mln.)

Dit betreft het saldo van extra ontvangsten aan doorberekende kosten vervolging (+ € 7,9 mln., zie ook mutatie apparaatsuitgaven), extra ontvangen schikkingen (+ € 2,7 mln.) en lagere boeteontvangsten (– € 4,8 mln.).

Apparaatsontvangsten (+ € 4,9 mln.)

De extra ontvangsten komen voort uit doorbelaste uitgaven ad € 4,6 mln. (bijv. vanwege internationale bijstand of werkzaamheden voor andere departementen) en verrichte werkzaamheden door de Belastingdienst (+ € 0,3 mln.), zoals legesgelden Douane.

Beleidsartikel 2 Financiële markten

Verplichtingen (– € 152,85 mld.)

Garantieplichting uit hoofde van de 200 mld. bancaire garantieregeling (– € 152,90 mld.)

In 2009 is onder de garantieregeling bancaire leningen voor een bedrag van € 47,53 mld. aan garanties verstrekt. Tevens liepen in 2009 € 3,17 aan garantieleningen af. De totale uitstaande garantieplichting ultimo 2009 is € 47,10 mld. Het plafond van deze regeling is € 200 mld. Het resterende deel van het plafond (€ 152,90 mld.) zal in 2010 beschikbaar blijven. De garantieregeling loopt in beginsel tot en met 30 juni 2010.

Muntcirculatie (+ € 13,6 mln.)

De toename van de verplichtingen bij muntcirculatie wordt voornamelijk veroorzaakt doordat er een nieuw muntcontract is afgesloten voor een periode van 5 jaar.

Uitgaven (+ € 34,0 mln.)

Uitkering uit hoofde van het Depositogarantiestelsel/icesave (+ € 7 mln.)

Deze mutatie heeft betrekking op de uitvoeringskosten van DNB die gerelateerd zijn aan het IJslandse DGS.

Afname munten in circulatie (+ € 31,6 mln.)

De muntverwerkers hebben bij de Nederlandsche Bank (DNB) meer munten afgestort dan oorspronkelijk verwacht. De nominale waarde van deze munten wordt door Financiën aan DNB vergoed.

Beleidsartikel 3 Financieringsactiviteiten publiek-private sector

Verplichtingen (– € 7,28 mld.)

Overige programma-uitgaven (– € 7,07 mld.)

Aangezien er in 2009 geen beroep is gedaan op het fonds financiële structuurversterking is de verplichting afgeboekt (– € 6,25 mld.). Daarnaast is de verplichtingenraming van de back-up facility ING neerwaarts bijgesteld (– € 834,5 mln.).

Uitgaven (+ € 70,2 mln.)

Regeling BF (– € 4,2 mln)

Vanwege het afbeheren van de portefeuille is een beperkt beroep op de BF-regeling gedaan.

Verwerving vermogenstitel (+ € 17,0 mln.)

De Staat heeft met het uitkopen van de minderheidsaandeelhouders een 100% belang in UCN verworven.

Pps Zuidas (– € 2,7 mln.)

De verrekening met het Rijk van de oprichtingskosten die Amsterdam voorgeschoten heeft voor de Zuidas onderneming i.o., heeft niet plaatsgevonden in 2009 omdat er nog geen definitief besluit is genomen over de Zuidas.

Funding fee back-up facility ING (+ € 57,3 mln.)

Tot op heden heeft de Staat alles wat is binnengekomen op de portefeuille ook weer terugbetaald aan ING via de funding fee. Doordat de portefeuille-ontvangsten hoger zijn dan geraamd is ook de funding fee hoger dan geraamd.

Management fee back-up facility ING (+ € 4,8 mln.)

Doordat de wisselkoers (de waarde van één euro uitdrukt in dollars) op moment dat de management fee betaald werd lager is dan de rekenkoers die gebruikt is in de raming, is de realisatie in euro hoger.

Ontvangsten (+ € 488,1 mln.)

Winstafdracht DNB (+ € 86,0 mln.)

Rente-effecten op de geld- en kapitaalmarkt hebben ervoor gezorgd dat de winstafdracht hoger is dan geraamd.

Superdividend NS (+ € 210,0 mln.)

Alsnog heeft in 2009 de restitutie van de dividendbelasting met betrekking tot het superdividend NS plaatsgevonden.

Rente en aflossingen diverse leningen (+ € 692,4 mln.)

ING en Aegon hebben naast het vervroegd terugkopen van de securities tevens de nog verschuldigde rente en een premie welke afhankelijk is van

de beurskoers betaald, de repurchase fee. SNS Reaal daarentegen heeft naast het vervroegd terugkopen van de securities alleen rente betaald.

Afdrachten Staatsloterij (+ € 4,8 mln.)

SENS verwachtte een omzetsdaling door de crisis. Deze omzetsdaling blijkt erg mee te vallen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een hogere verkoop van loten – als gevolg van de hoge Jackpotstanden – dan geraamd.

Portefeuille ontvangsten back-up facility ING (+ € 58,3 mln.)

Door vervroegde aflossingen door Amerikaanse huizenbezitters zijn de portefeuille ontvangsten hoger dan geraamd.

Garantie fee back-up facility ING (+ € 11,3 mln.)

Doordat de wisselkoers (de waarde van één euro uitdrukt in dollars) op het moment dat de garantie fee ontvangen werd, lager is dan de rekenkoers die gebruikt is in de raming, is de realisatie in euro hoger.

Additionele fee back-up facility ING (– € 7,5 mln.)

Door lagere toekomstige verplichting is er sprake van lagere ontvangst van ING uit hoofde van de additionele betaling.

Beleidsartikel 4 Internationale financiële betrekkingen

Verplichtingen (– € 1,19 mld.)

De aanpassing van de verplichtingen wordt voornamelijk veroorzaakt door wisselkoersbijstellingen van garanties aan de Wereldbank (– € 257,0 mln.), een neerwaartse bijstelling van de garanties aan de EIB uit hoofde van de Lomé en Cotonou overeenkomsten i.v.m. minder uitstaande leningen en een ramingsbijstelling (– € 39,7 mln.), een aanpassing van de omvang van de garanties aan DNB uit hoofde van het IMF i.v.m. wisselkoersbijstelling (– € 778,7 mln.) en het onbenut blijven van de stelpostraming voor mogelijke deelname door DNB in de door de Bank voor Internationale Betalingen (BIS) te verstrekken kredietfaciliteiten (– € 113,4 mln.).

Beleidsartikel 5 Exportkredietverzekering en investeringsgaranties

Verplichtingen (– € 18,42 mld.)

Exportkredietverzekering (– € 16,38 mld.)

Regeling herverzekering investeringen (– € 404 mln.)

MIGA (– € 150 mln.)

TASK (– € 1,48 mld.)

In de ontwerpbegroting is een stelpostraming opgenomen voor de maximaal te verstrekken garanties (verplichtingenplafond). De mutaties voor exportkredietverzekering en herverzekering investeringen worden veroorzaakt doordat de afgegeven garanties ruim onder het plafond zijn gebleven.

Voor de garantieverplichtingen EKV is in 2008 uitgegaan van het nominaal obligo, in tegenstelling tot de jaren daarvoor, toen het aangepast obligo werd gepresenteerd. Als gevolg daarvan heeft dit jaar een correctieboe-

king plaatsgevonden om het obligo te corrigeren van nominaal naar aangepast. Onder aangepast obligo wordt verstaan het nominaal obligo verminderd met door de verzekerde op vorderingen ontvangen betalingen, schade-uitkeringen en met in acht name van overige mutaties. Deze correctieboeking bedraagt – € 5,45 mld. Als garantieverplichtingen voor de EKV is het saldo van de mutaties van het obligo opgenomen. Na verwerking van de correctieboeking, bedraagt de daadwerkelijk aangegane garantieverplichting – € 32 miljoen in 2009. Daarnaast is de Seno-Gom faciliteit sinds 1 januari 2009 geïntegreerd in de EKV. De overgenomen garantieverplichtingen ad € 430,5 mln. groot zijn volledig opgenomen in de garantieverplichtingen voor de EKV.

De mutatie voor het Multilateral Investment Guarantee Agency (MIGA) wordt veroorzaakt doordat hierop geen beroep is gedaan. De regeling voor de Tijdelijke Aanvullende Staatskredietverzekering (TASK) is in 2009 in werking getreden. De totale uitstaande garantieverplichting ultimo 2009 is € 15,2 mln. Het plafond van deze regeling is € 1,50 mld. Het resterende deel van het plafond (€ 1,48 mld.) zal in 2010 beschikbaar blijven.

Uitgaven (– € 47,3 mln.)

Schades exportkredietverzekering (EKV) (– € 39,0 mln.)

De schadedreiging ten aanzien van Dubai is onverminderd groot. Deze dreiging heeft zich in 2009 echter minder vertaald in concrete schade-uitkeringen dan eerder werd aangenomen.

Schades Tijdelijke Aanvullende Staatskredietverzekering (TASK) (– € 10,0 mln.)

Voor de TASK-regeling, is er in 2009 geen schade uitgekeerd. Deze mutatie betreft de terugboeking van de bijdrage van het ministerie van Economische Zaken voor de schade-uitkeringen van de TASK-regeling.

Uitgaven Seno-Gom (+ € 4,0 mln.)

Voor de Seno-Gom regeling is dit jaar voor € 1,2 mln. uitgekeerd aan schades. De afstorting in de begrotingsreserve bedraagt € 2,8 mln. De uitgaven worden volledig gedekt door de ontvangen premies en recuperaties in het kader van de Seno-Gom.

Ontvangsten (+ € 32,2 mln.)

Premies EKV (+ € 6,2 mln.)

Doordat er tegen het einde van het jaar nog enkele transacties in verzekering zijn genomen, zijn de premieontvangsten hoger uitgevallen dan verwacht.

Recuperaties EKV (+ € 22,5 mln.)

Ondanks de financiële crisis is de provenuenstroom onverwacht goed op gang gebleven. Hierdoor zijn de schaderestituties hoger uitgekomen dan geraamd.

Ontvangsten Seno-Gom (+ € 4,0 mln.)

Sinds 1 januari 2009 is de seno-gom portefeuille geïntegreerd in de EKV. In 2009 is voor € 1,1 mln. ontvangen aan premies en voor € 2,9 mln. ontvangen aan recuperaties.

Beleidsartikel 7 Beheer materiële activa

Verplichtingen (– € 12,2 mln.) en uitgaven (– € 17,4 mln.)

Apparaat (– € 2,7 mln.)

Door efficiënter te werken heeft het RVOB een lagere prijs aan Financiën in rekening gebracht dan er aan budget beschikbaar was.

Anticiperende aankopen (– € 10,0 mln.)

Na de tweede suppletore begroting is er geen beroep gedaan op de leenfaciliteit anticiperende aankopen.

Overige programma-uitgaven (– € 4,7 mln.)

Het grootste deel van de onderuitputting is veroorzaakt door vertraging in het planproces van project Valkenburg.

Onderhouds- en beheerskosten Domeinen Onroerende Zaken (– € 1,8 mln.)

De beheerskosten Twente zijn circa € 1,8 mln. lager uitgevallen. Door het niet doorgaan van de interimexploitatie van het vliegveld Twente zijn middelen die door het Ministerie van Verkeer & Waterstaat (ten behoeve van infrastructurele maatregelen) aan begroting IXB zijn toegevoegd niet uitgegeven. Tevens zijn de huurinkomsten, die worden gesaldeerd met de beheerskosten, hoger uitgevallen. Tot slot zijn de personeels- en onderhoudskosten meegevallen.

Onderhouds- en beheerskosten (+ € 2,7 mln.)

De overschrijding is veroorzaakt door diverse niet voorziene kosten, zoals hogere sloopkosten en pachtafkopen.

Ontvangsten (– € 1,3 mln.)

Verkoop roerende zaken (– € 1,7 mln.)

Een definitieve uitspraak van de rechter betekent dat mobiele telefoons ten onrechte in beslag zijn genomen en verkocht. Circa € 2,2 mln. is geretourneerd aan de rechtmatige eigenaar, wat de geraamde verkoopopbrengsten vermindert.

Verkoop onroerende zaken (– € 6,6 mln.)

De verkoopopbrengsten blijven achter doordat een aantal geplande verkopen is doorgeschoven naar 2010. Het gaat om bloot eigendom langs de Waal (€ 2,4 mln.), diverse RWS verkopen (€ 2,2 mln.), gronden gemeente Rozenburg & jachthaven camping Uitdam (tezamen € 2,0 mln.).

Beheersontvangsten (+ € 3,8 mln.)

De beheersontvangsten nemen per saldo met € 3,8 mln. toe. De erfpachtontvangsten zijn substantieel hoger (€ 10,2 mln.), maar een aantal andere posten laat lagere ontvangsten zien (pacht € 1,6 mln., verhuur benzinstations € 2,3 mln., bodemmaterialen € 2,8 mln.).

Overige programma-ontvangsten (+ € 3,7 mln.)

Door onder andere terug ontvangen zakelijke lasten, rente koopsommen, anti-speculatiebedingen is circa € 3,7 mln. meer gerealiseerd

Beleidsartikel 8 Begrotingsbeleid

Uitgaven (– € 3,4 mln.)

De realisatie van de apparaatsuitgaven is lager (– € 4,2 mln.) dan de raming in tweede suppletore begroting vanwege o.a. lagere salariskosten en lagere uitgaven met betrekking tot opleidingen. Daarnaast wordt de realisatie van Netspar in tegenstelling tot de raming verantwoord op het onderdeel programma (+ € 0,8 mln.).

Niet-beleidsartikel 9 Algemeen

Verplichtingen (– € 6,5 mln.)

De daling van de verplichtingen met € 6,5 mln. ten opzichte van de tweede suppletore begroting wordt verklaard doordat aan het eind van het jaar 2009 betalingen zijn gedaan, waar eerder een verplichting voor was aangegaan. Het gaat hier bijvoorbeeld om uitzendkrachten of inhuur projectmanagers ICT, communicatie-uitgaven, kantoorartikelen en opleidingskosten.

Uitgaven (– € 2,1 mln.)

Het verschil ten opzichte van de tweede suppletore begroting wordt verklaard door het pas in 2010 betalen van facturen van de Rijksauditdienst (– € 0,9 mln.). Daarnaast is er sprake van lagere kosten van het Omslagstelsel Rijkswagenpark ten opzichte van de schaderaming (– € 0,5 mln.). Ook zijn er enkele neerwaartse mutaties van de uitgaven, zoals uitstel (geen afstel) bij ICT-projecten (totaal – € 0,7 mln.), waaronder het project 4F (samenwerking financiële administraties tussen een aantal departementen).

Ontvangsten (+ € 2,3 mln.)

Bij het huisvestingsbudget is er een meevaller van € 1,4 mln. door extra inkomsten van onder andere het Rijksvastgoed- en Ontwikkelingsbedrijf en de archiefdienst Doc-Direkt. Daarnaast zijn er hogere ontvangsten bij de Rijksauditdienst door meer verrichte werkzaamheden voor derden (+ € 0,7 mln.).

Niet-beleidsartikel 10 Nominaal en onvoorzien

Verplichtingen (– € 13,1 mln.) en uitgaven (– € 7,2 mln.)

In 2009 zijn minder onvoorzien, maar wel gebudgetteerde uitgaven gedaan. Tevens zijn de verplichtingen naar beneden bijgesteld, gezien de verplichting uit hoofde van het BTW-compensatiefonds is deels afgeboekt.

II. Toelichting begrotingsstaat inzake de baten-lastendiensten

Baten-lastendienst Domeinen Roerende Zaken

Het saldo van baten en lasten (+ € 3,0 mln.) is voornamelijk tot stand gekomen door:

- € 0,7 mln. mutatie van voorzieningen die met name verband houden met vrijval in de huisvestingsfeer en reorganisatie;
- € 0,8 mln. niet geraamde ontvangsten in verband met reorganisatie inkomsten uit Sociaal Flankerend Beleid;
- € 1,0 mln. niet geraamde ontvangsten uit reguliere en bijzondere verkopen;
- € 0,5 mln. overig met name besparingen in materiële kosten.

Hieronder zijn het exploitatieoverzicht en het kasstroomoverzicht van de baten-lastendienst Domeinen Roerende Zaken opgenomen.

Baten-lastendienst Domeinen Roerende Zaken

Suppletore begroting 2009 (slotwet)

Exploitatieoverzicht: Opbouw vanaf de stand ontwerpbegroting naar de stand van de slotwet (x € 1 000)

Omschrijving	(1) Oorspronkelijk vastgestelde begroting	(2) Realisatie	(3)=(2)-(1) Slotwetmutaties (+ of -) (+ = tekortschietend to.v. geraamd bedrag)
Baten			
Opbrengst moederdepartement	200	406	206
Opbrengst overige departementen	10 794	10 935	141
Opbrengsten derden	2 615	3 663	1 048
Rentebaten	50	89	39
Bijzondere baten	0	757	757
Totaal baten	13 659	15 850	2 191
Lasten			
Apparaatskosten			
– <i>Personele kosten</i>	4 195	4 750	555
– <i>Materiële kosten</i>	8 945	8 290	- 655
Rentelasten	78	17	- 61
Afschrijvingskosten			
– <i>Materieel</i>	330	440	110
– <i>Immaterieel</i>	165	18	- 147
Overige lasten			
– Dotaties voorzieningen	0	- 701	- 701
– Buitengewone lasten	0	4	4
Totaal lasten	13 713	12 818	- 895
Saldo van baten en lasten	- 54	3 032	3 086

Baten-lastendienst Domeinen Roerende Zaken

Suppletore begroting 2009 (slotwet)

Kasstroomoverzicht per 31 december 2009: Opbouw vanaf de stand ontwerpbegroting naar de stand van de slotwet
(x € 1 000)

Omschrijving	(1) Oorspronkelijk vastgestelde begroting	(2) Realisatie	(3)=(2) –(1) Verschil realisatie en oorspronkelijk vastge- stelde begroting
1. Rekening-courant RHB 1 januari 2009	2 080	3 173	1 093
2. Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	441	3 116	2 675
3a. Totaal investeringen -/-	- 2 000	- 1 294	706
3b. Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	0	4	4
3. Totaal investeringskasstroom	- 2 000	- 1 290	710
4a. Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	0	0	0
4b. Eenmalige storting door moederdepartement (+)	0	0	0
4c. Aflossingen op leningen (-/-)	- 297	- 132	165
4d. Beroep op leenfaciliteit (+)	2 000	0	- 2 000
4. Totaal financieringskasstroom	1 703	- 132	- 1 835
5. Rekening-courant RHB 31 december 2009 (1+2+3+4)	2 224	4 867	2 643

Baten-lastendienst Domeinen Onroerende Zaken/RVOB-DV

Het saldo van baten en lasten (+ € 2,1 mln.) is tot stand gekomen door extra, niet geplande opbrengsten, o.a. opbrengsten in verband met dienstverlening aan GOB projecten (+ € 0,7 mln.).

De lasten vallen met name mee door lagere materiële kosten (- € 0,9 mln.) en door vrijval van in 2008 gevormde voorzieningen (- € 0,4 mln.).

Hieronder zijn het exploitatie-overzicht en het kasstroomoverzicht van de baten-lastendienst Domeinen Onroerende Zaken/RVOB-DV opgenomen.

Baten-lastendienst Domeinen Onroerende Zaken/RVOB-DV

Suppletore begroting 2009 (slotwet)

Exploitatieoverzicht: Opbouw vanaf de stand ontwerpbegroting naar de stand van de slotwet
(x € 1 000)

Omschrijving	(1)	(2)	(3)=(2)-(1)
	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Realisatie	Slotwetmutaties (+ of -) (+ = tekortschietend to.v. geraamd bedrag)
Baten			
Opbrengst moederdepartement	20 415	20 766	351
Opbrengst overige departementen		420	420
Opbrengsten derden	920	632	- 288
Rentebaten		11	11
Bijzondere baten			0
Totaal baten	21 335	21 829	494
Lasten			
Apparaatskosten			
– <i>Personele kosten</i>	14 156	13 875	- 281
– <i>Materiële kosten</i>	6 620	5 786	- 834
Rentelasten	35	27	- 8
Afschrijvingskosten			
– <i>Materieel</i>	394	386	- 8
– <i>Immaterieel</i>	7	12	5
Overige lasten			
– Dotaties voorzieningen	0	- 388	- 388
– Buitengewone lasten	0		0
Totaal lasten	21 212	19 698	- 1 514
Saldo van baten en lasten	123	2 131	2 008

Baten-lastendienst Domeinen Onroerende Zaken/RVOB-DV

Suppletore begroting 2009 (slotwet)

Kasstroomoverzicht per 31 december 2009: Opbouw vanaf de stand ontwerpbegroting naar de stand van de slotwet
(x € 1 000)

Omschrijving	(1)	(2)	(3)=(2)-(1)
	Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Realisatie	Verschil realisatie en oorspronkelijk vastge- stelde begroting
1. Rekening-courant RHB 1 januari 2009	206	3 269	3 063
2. Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	524	1 847	1 323
3a. Totaal investeringen -/-	- 1 020	- 570	450
3b. Totaal boekwaarde desinvesteringen (+)	0	50	50
3. Totaal investeringskasstroom	- 1 020	- 520	500
4a. Eenmalige uitkering aan moederdepartement (-/-)	0	0	0
4b. Eenmalige storting door moederdepartement (+)	0	0	0
4c. Aflossingen op leningen (-/-)	- 431	- 363	68
4d. Beroep op leenfaciliteit (+)	1 020	0	- 1 020
4. Totaal financieringskasstroom	589	- 363	- 952
5. Rekening-courant RHB 31 december 2009 (1+2+3+4)	299	4 233	3 934